

DIE DREIGROSCHENOPER

KURT WEILL & BERTOLT BRECHT

OPERA
ZUID

DIE DREIGROSCHENOPER

Die Dreigroschenoper is een toneelstuk met muziek in een proloog en acht scènes naar *The Beggar's Opera* (1728) van John Gay, door Bertolt Brecht (tekst) en Kurt Weill (muziek) in samenwerking met Elisabeth Hauptmann.

Wereldpremière: 31 augustus 1928, Theater am Schiffbauerdamm, Berlijn.

Die Dreigroschenoper is een coproductie van Opera Zuid, Theater aan het Vrijthof, Toneelgroep Maastricht, Philzuid en PLT.

De première van deze nieuwe productie op 14 november 2025 is mogelijk gemaakt door coproducent en thuisbasis van Opera Zuid, Theater aan het Vrijthof, Maastricht.

De kostuums zijn ontworpen door Lobke Houkes en gerealiseerd door het kostuumatelier van Opera Zuid.

Het decor is ontworpen door Amber Vandenhoeck en gerealiseerd door het technische productieteam van Opera Zuid, RITA Systems en het kunstenaarscollectief TimeCircus Antwerpen.

Deze productie kon enkel tot stand komen dankzij de buitengewone steun van André en Marjorie Rieu, Provincie Limburg, Provincie Noord-Brabant, Gemeente Maastricht, VSBfonds, het Cultuurfonds, Kurt Weill Foundation for Music, Inc., New York, USA, Gubbels-Huijnen Foundation en Stichting Kanunnik Salden/Nieuwenhof. Opera Zuid en haar partners zijn alle ondersteuners bijzonder erkentelijk voor het mogelijk maken van deze productie.

Die Dreigroschenoper wordt uitgegeven door © Suhrkamp Verlag, Berlin / Universal Edition, Wenen, geleverd door Albersen Verhuur B.V., 's-Gravenhage.

Die Dreigroschenoper wordt gezongen in het Duits, met gesproken dialogen in een Nederlandse vertaling van Ludo Costongs. De voorstelling wordt voorzien van Nederlandse en Engelse boventiteling.

De voorstelling duurt circa tweeënhalf uur inclusief pauze.

***‘De mens is een bedelaar
wanneer hij denkt, maar een
god wanneer hij droomt.’ -
Friedrich Hölderlin***

Van harte welkom bij onze
Die Dreigroschenoper!

*Zal er nog gezongen worden
in donkere tijden?* Deze
indringende vraag stelt Bertolt
Brecht in zijn beklemmende en
beklijvende gedicht *Aan ons
nageslacht*.

Het is een vraag die nazindert.
Met onze productie willen we
een volmondig, uitbundig en
hartstochtelijk JA! uitzingen als
antwoord op deze vraag. Ja, ook
dán zal er gezongen worden,
juist dan, óver de donkere tijden.
En door dit zingen zien we weer
vonken aan de hemel, glinster-
ringen van inspiratie, hoop,
menselijkheid, mogelijkheid,
verbeelding en verbinding.

Die Dreigroschenoper van Weill
en Brecht (1928), gebaseerd op
The Beggar's Opera van John
Gay (1728), is overrompelend
en schurend muziektheater,
dat ons als publiek uitdaagt om
kritisch te kijken en scherp te
luisteren naar onze samenleving
en moraal. Tegelijkertijd daagt
het stuk ook de kunstvorm *opera*
zelf uit. Vlijmscherpe satire en
verbluffend innovatieve muziek
zorgen voor een meesterwerk
dat bijna honderd jaar na de
creatie nog altijd van een adem-
benemende actualiteit is. Op het
toneel geen goden, helden of
diva's, maar onderwereld-
figuren, gangsters en bedelaars:
schurken en schooiers. Verraad,
corruptie, uitbuiting en zelfzucht
- of gewoon het streven naar
overleven - zorgen voor een
cynische overlevingskunst,
die ons de helaas nog steeds
schroeiende vraag stelt naar wat
eerst komt: *‘das Fressen’* of *‘die
Moral’*? In de *Driestuiversopera*
krijgt deze onderkant van de
samenleving een stem. Maar,
weerklinken deze stemmen ook
voldoende in onze samenleving?

De unieke samenwerking
tussen Kurt Weill en Bertolt
Brecht zorgde in de jaren 20
van de afgelopen eeuw voor
een ongekende vernieuwing van
het genre opera. Zij openden
nieuwe perspectieven waarop
opera zich, als meerstemmige
en meervoudige bundel van
artistieke en menselijke
expressievormen, kan verhouden
tot onze maatschappij. Dit

zoeken moet zich permanent blijven heruitvinden en vernieuwen.

We zijn dan ook buitengewoon gelukkig en trots om deze unieke en iconische samenwerking te kunnen vertalen in bijzondere en innovatieve samenwerkingsverbanden met onze partners - *partners in crime*, om in de metaforen van het stuk te blijven: Theater aan het Vrijthof, Toneelgroep Maastricht, Philzuid en PLT. Daarnaast is ook welzijnsorganisatie Trajekt, met wie we aan Buurt Opera Malpertuis werken, cruciaal om onze maatschappelijke verbindingsdoelen te bereiken.

En zo speelden nog meer onschatbare samenwerkingen een rol om dit verbindingskunstwerk op de planken te krijgen. We zijn de gemeente Maastricht, de provincie Noord-Brabant en de provincie Limburg buitengewoon dankbaar voor hun onvermoeibare steun in de strijd voor het voortbestaan van Opera Zuid. Deze steun is voor ons dagelijks voelbaar en houdt ons gaande.

Daarnaast danken we onze Vrienden en genereuze gevers; onze hoofdsponsor Simac en alle fondsen die onze passie voor het belang van dit project hebben erkend en gesteund en zonder wie deze productie niet mogelijk zou zijn: Het VSBfonds, het Cultuurfonds, de Gubbels-Huijnen Foundation en de

Stichting Kanunnik Salden/Nieuwenhof. Ook de Kurt Weill Foundation for Music geloofde - net als wij en net als Brecht en Weill - in de kracht van dit project en ondersteunt deze productie met unieke overtuiging.

Last but not least gaat onze grote dank uit naar André en Marjorie Rieu voor hun buitengewone ondersteuning van dit project.

Al deze samenwerkingen tonen aan hoe drie stuivers een onschatbaar fortuin kunnen betekenen!

Dus ja, *ook dán zal er gezongen worden, juist dan, óver de donkere tijden*. Wij blijven zingen, en we zijn dankbaar dat we dat voor u, ons publiek, kunnen doen.

Waut Koeken
*Artistiek en algemeen directeur
Opera Zuid*

Macheath Maarten Heijmans / Michael Wilmering
Polly Peachum Maartje Rammeloo
Jonathan Jeremiah Peachum Huub Claessens
Celia Peachum Lien Haegeman
Tiger Brown Marcel van Dieren
Lucy Brown Nikki Treurniet / Tabea Tatan (understudy)
Die Spelunken-Jenny Lucie van Ree
Ein Moritatensänger Kikki Géron
Hakenfingerjakob Jacques de Faber
Filch Pim van Drunen
Münzmatthias Tim Stoter

Trauenweiden Walter Mark Zielhorst
Sägerobert Rick van den Belt
Ede Pascal Franssen
Jimmy Bram van Uum
Smith Guus Smets
Betty Anna Jussen
Dolly Florine Vogel
Vixen Hansje van Welbergen
Hochwürden Kimball Chris Riteco

Muzikale leiding Enrico Delamboye
Regie Servé Hermans
Decorontwerp Amber Vandenhoeck
Kostuumontwerp Lobke Houkes
Lichtontwerp Uri Rapaport
Dramaturgie Ludo Costongs, Joep Hupperetz
Choreografie & beweging Martin Michel
Kap & grime ontwerp Pilo Pilkes
Assistent muzikale leiding & koorleiding Lochlan Brown
Assistent regie Margot van Deursen, Roos Rol

Orkest Philzuid
Koor Theaterkoor Opera Zuid

Tijdens de voorstelling is fotograferen of het maken van beeld- en geluidsopnamen niet toegestaan.

SPEELLIJST

Vr 14 nov - 19:30u

Theater aan het Vrijthof, Maastricht

PREMIÈRE

Zo 16 nov - 14:00u

Theater aan het Vrijthof, Maastricht

Do 20 nov - 20:15u

Cultuurhuis de Warande, Turnhout (B)

Za 22 nov - 20:00u

Parktheater Eindhoven

Di 25 nov - 19:30u

Theater Heerlen

Do 27 nov - 19:45u

Amare, Den Haag*

Za 29 nov - 20:00u

Stadsschouwburg Utrecht*

Di 2 dec - 20:15u

Stadsschouwburg Groningen

Do 4 dec - 20:00u

Stadsschouwburg Haarlem

Za 6 dec - 20:00u

Schouwburg Concertzaal, Tilburg**

Wo 10 dec - 19:30u

Chassé Theater, Breda**

Vr 12 dec - 20:00u

Theater aan de Parade, 's-Hertogenbosch**

Zo 14 dec - 19:30u

Theater aan het Vrijthof, Maastricht**

*Lochlan Brown dirigeert de voorstelling.

**Michael Wilmering speelt de rol van Macheath.

INFO & TICKETS: operazuid.nl/die-dreigroschenoper

SYNOPSIS (NL)

Joep Hupperetz

In een verlaten stal in het hart van Soho organiseert Macheaths bende met gestolen meubilair een geïmproviseerde bruiloft. Mackie is op zijn zachtst gezegd niet onder de indruk van de voorbereidingen, waarop Polly besluit de sfeer op te vrolijken met een lied over zeerover Jenny. Het feest wordt verstoord door de komst van politiechef Tiger Brown. Al snel blijkt echter dat hij en Mackie oude legerkameraden zijn en dat Brown de crimineel meer dan eens de hand boven het hoofd heeft gehouden en hem uit de gevangenis heeft weten te houden. De politiechef vertrekt weer (op vriendschappelijke wijze) en het feest gaat door. Het jonge bruidspaar verklaart elkaar de liefde... de hele nacht lang.

‘Hedenavond gaat u kijken naar een opera voor bedelaars.’

De Londense onderwereld wordt gedomineerd door de charmante - maar gevaarlijke - gangster Macheath, beter bekend als Mackie Messer. Terwijl Londen zich klaarmaakt voor de kroning van de nieuwe koningin, strijden Macheath en bedelaarskoning Jonathan Jeremiah Peachum om de macht in de duistere straten van Soho.

Peachums dochter Polly is deze nacht niet thuisgekomen: ze is gevallen voor de sluwe en onweerstaanbare Macheath en besloot stiekem met hem te trouwen.

Wanneer Polly de volgende ochtend terugkeert naar huis om haar huwelijk te bekennen, breekt de hel los. Ze blijft standvastig tegenover haar vader, maar onthult wel dat Macheath en Brown vrienden zijn. Voor Jonathan Jeremiah Peachum en zijn vrouw Celia is dit de uitgelezen kans om Macheath achter de tralies te krijgen.

Polly gaat linea recta naar manlief Macheath en spoort hem aan te vluchten. Hij legt haar uit hoe zijn criminele onderneming in elkaar zit en draagt de leiding aan haar over. Daarna vertrekt hij uit Londen.

Polly's moeder weet echter hoe dat soort mannen in elkaar zit en verwacht dat hij voor zijn vertrek nog een bezoekje zal brengen aan het bordeel. Daarom koopt ze prostituee Jenny om, die Macheath op haar beurt zal verraden bij de politie. Alles verloopt volgens plan en na een gepassioneerde tango met Jenny, wordt Macheath in de boeien geslagen.

In de gevangenis van Old Bailey wordt de situatie voor Macheath nog gecompliceerder: niet alleen komt zijn kersverse vrouw Polly langs, ook zijn minnares Lucy Brown - dochter van politiechef Tiger Brown - besluit hem op te zoeken. De twee vrouwen ruziën over wie Mackies ware liefde is. Wanneer Polly door haar moeder wordt weggehaald, beraamt Macheath met Lucy een ontsnappingsplan. Bedelaarskoning Peachum ontdekt de vlucht, waarop hij politiechef Brown voorschotelt hoe de kroning eruit zou kunnen zien als zijn bedelaars een massale opstand veroorzaken.

De volgende ochtend komt Jenny haar beloning opeisen bij de Peachums. Mrs. Peachum weigert echter te betalen, aangezien Mackie opnieuw is ontsnapt. Jenny verradt waar hij ondergedoken zit. Intussen beseft Brown dat Peachum de macht heeft: honderden bedelaars staan klaar om de kroning te verstoren. Om een ramp te voorkomen ziet hij

zich gedwongen Macheath weer op te pakken en naar de galg te sturen.

Polly zoekt Lucy op, hoewel ze haar eigenlijk niet vertrouwt. Het toneelspel van vriendelijkheid wordt onderbroken als ze ontdekken dat Macheath opnieuw opgepakt is.

Op weg naar zijn executie lijkt Macheaths laatste uur toch echt te hebben geslagen. Maar dan verschijnt er - als een ware deus ex machina - een koninklijke bode te paard. Hij verleent Mackie gratie, schenkt hem een titel en een pensioen.

Eind goed, al goed...

SYNOPSIS (EN)

Joep Hupperetz

In a deserted stable in the heart of Soho, Macheath's gang stages an improvised wedding with stolen furniture. Mack is, to put it mildly, unimpressed by the arrangements, prompting Polly to lift the mood with a song about Pirate Jenny. The celebration is interrupted by the arrival of Police Chief Tiger Brown. However, it soon becomes clear that he and Mack are old army comrades, and that Brown has protected the criminal more than once, keeping him out of prison. The chief departs (on friendly terms), and the party resumes. The young couple declare their love for one another... all through the night.

'Tonight, you will witness an opera for beggars.'

The London underworld is ruled by the charming - yet dangerous - gangster Macheath, better known as Mack the Knife. As the city prepares for the coronation of the new queen, Macheath and the *Beggar King*, Jonathan Jeremiah Peachum, fight for control of Soho's sinister streets.

Peachum's daughter Polly didn't come home last night: she has fallen for the sly and irresistible Macheath and secretly decided to marry him.

When Polly returns home the next morning to confess her marriage, all hell breaks loose. She stands firm against her father's rage, but reveals nonetheless that Macheath and Brown are friends. For Jonathan Jeremiah Peachum and his wife Celia, this is the perfect opportunity to have Macheath locked up.

Polly rushes straight to her beloved Macheath and urges him to flee. He explains how his criminal business operates and entrusts her with its management while he leaves London. But Polly's mother knows all too well what kind of man he is and suspects he will pay a visit to the brothel. She bribes the prostitute Jenny, who in turn betrays Macheath

to the police. Everything goes according to plan, and after a passionate tango with Jenny, Macheath is arrested.

In Old Bailey prison, things become even more complicated for Macheath: not only does his wife Polly come to visit, but also a second lover of his, Lucy Brown - the police chief's daughter. The two women argue over who Mack's true love really is. When Polly is whisked away by her mother, Macheath and Lucy hatch a plan to break Macheath out of prison. *King of Beggars*
Peachum discovers Macheath's escape and confronts Chief Brown, painting a vivid picture of what the coronation might look like if his beggars were to rise in rebellion.

The next morning, Jenny comes to collect her reward for turning Macheath in from the Peachums. Mrs Peachum refuses to pay, as Mack has once again escaped. Jenny then reveals where he is hiding. Meanwhile, Brown realises that Peachum holds more cards than he anticipated: hundreds of beggars are ready to sabotage the coronation. To prevent disaster, he is forced to arrest Macheath once more and send him to the gallows.

Polly visits Lucy, though both are wary of the others' intentions. Their polite façade crumbles when they learn that Macheath has been captured again. Now on his way to the execution, it seems Mack's final hour has truly come. But then

- as a true *deus ex machina* - a royal messenger appears on horseback. He not only stops the execution just in time to grant Mackie a pardon, but bestows upon him a title and a generous pension.

All's well that ends well...

SP€ELDIEREN OP HET OPERATO€EEL

Interview met Servé Hermans en Maarten Heijmans

Kyra Bertram

Allebei komen ze uit de toneelwereld en allebei storten ze zich nu vol overgave in *Die Dreigroschenoper*. We spreken regisseur Servé Hermans en acteur en zanger Maarten Heijmans als de repetities nét zijn begonnen. Hoe bevalt het om aan een opera te werken? Hoe zien ze Macheath? En wat vinden ze van de muziek van dit iconische meesterwerk?

*Voor jullie allebei is *Die Dreigroschenoper* jullie operadebuut. Hoe bevalt dat?*

Servé: ‘De hoop en de wens is dat toneel en opera elkaar in deze productie versterken, dat ze meer worden dan de som der delen. Er zitten heel veel scènes met gesproken tekst in, dus dit is echt voor speeldieren. De zangers zijn allemaal supergetalenteerd daarin. Ze vinden het leuk het avontuur aan te gaan. Dat voelt je.’

Maarten: ‘Eens! Ik ben blij dat ik deze iconische rol van Macheath mag spelen. Dit stuk bevindt zich op het snijvlak tussen toneel en opera, dus het voelt voor mij niet geheel vreemd.’

Hoe bevalt de samenwerking tussen jullie tot nu toe?

Maarten: ‘Ik heb het idee dat we elkaar goed begrijpen, ook omdat we uit dezelfde (toneel-) wereld komen. En ik voel dat we

allebei het beste voor hebben met de voorstelling. Ik vind het erg fijn om onderdeel van Servés regie te zijn.’

Servé: ‘Ik vind Maarten heel inspirerend en één van de meest complete acteur-zangers die er bestaan. Hij is een gevaarlijke acteur, maar ook komisch en hij krijgt het allemaal rondgezongen... Dat maakt hem uniek en voor mij de meest ideale Mackie Messer.’

Maarten [zachtjes]: ‘Wat leuk om te horen.’

Waar zit dat gevaarlijke in?

Servé: ‘Hij heeft een grote mate van onvoorspelbaarheid en creativiteit in zijn spel. Maarten vliegt een scène soms op zo’n bijzondere manier aan dat het helemaal klopt, maar anders is dan verwacht. Maartje [Rammeloo, red.] heeft dat ook in haar spel. Zij kan heel grillig spelen. Dat vind ik ongelooflijk leuk in dit stuk.’

Hoe hebben jullie je voorbereid op deze opera?

Maarten: ‘Net als voor een toneelstuk heb ik me ingelezen en ik heb de film van *Die Dreigroschenoper* gekeken. Operazangers kennen hun zangpartijen al vóórdat de repetities beginnen. Bij toneel is dat niet zo. Wij beginnen op dag één van de repetities. Maar gelukkig studeer ik de muziek

vrij snel in, ik moet alleen nog even wennen aan de Duitse tekst, dat is voor mij de grootste uitdaging.'

Servé: 'Naast talloze gesprekken met teamleden, maak ik eindeloos veel tekeningtjes. Zo heb ik helder hoe de mise-en-scènes in elkaar zitten, hoe het stuk beweegt, van begin tot eind. Dus ik bedenk de algemene structuur, en verder kijk ik goed naar het aanbod van de spelers. Het belangrijkste daarbij is dat onze regie afstand biedt, vanwege het *Verfremdungseffekt*; volgens Brecht mag het publiek zich in principe niet identificeren met de personages, opdat de boodschap duidelijker binnenkomt. Daarom probeer ik de tekst zo schoon en neutraal mogelijk aan het publiek te serveren zodat de mensen zelf – mochten ze dat wensen – de thematiek er heel eenvoudig uit kunnen vissen.'

'MAARTEN IS EEN
GEVAARLIJKE ACTEUR.'

SERVÉ HERMANS

Maarten, hoe wil je Macheath neerzetten?

Maarten: 'Macheath is een keiharde moordenaar, een charmante crimineel, en soms ook een beetje sukkelig. Hij draait de bak in, ontsnapt, maar belandt weer in de gevangenis omdat hij zo nodig de bevestiging van een vrouw wil hebben. Die gelaagdheid maakt deze rol ook zo leuk om te spelen. Als dingen elkaar tegenspreken of schuren, wordt het voor mij

alleen maar interessanter.'

Wat vinden jullie van Weills eclectische muziek?

Servé: 'Heel tof! De teksten zijn scherp, brutaal, hard, afschuwelijk, maar in de muziek zit iets troostrijks en ronds. Die combinatie vind ik übertref.'

Maarten: 'De muziek vind ik niet echt mooi, eerder een beetje *engig*, circusachtig en soms ook speels en grappig.'

Hoe hopen jullie dat het publiek na afloop het theater uitloopt?

Maarten: 'Ik hoop dat ze de melodielijntjes fluiten. Eventuele lessen die eruit zijn te halen... die manifesteren zich in het onbewuste, in de tijd erna, maar niet op dat moment. Zo werkt theater volgens mij niet.'

Servé: 'Dit stuk is humoristisch, maar het toont eigenlijk wel een rotwereld! We zien een samenleving waarin iedereen het beter wil maken voor zichzelf, niet - of zelfs ten koste van - de ander. Tja, hoe actueel wil je het hebben? Het werk geeft een dystopisch beeld van wat je krijgt als een civilisatie is uitgeciviliseerd. Maar, ik maak géén politiek theater. En *Die Dreigroschenoper* zal je deze thematiek ook nooit op een strenge manier door de strot douwen. Het geeft je heerlijke muziek, kleurrijke personages, humor, zinnenprikkeling... en een wereld die totaal kapot is. Doe ermee wat je wilt.'

Read this
interview in English:

DIE DREIGROSCHENOPER IS ÉÉN GROTE UITDAGING

Interview met Enrico Delamboy en Maartje Rammeloo

Kyra Bertram

Ze houden er allebei van zich ergens in vast te bijten en hebben dat ook al méér dan eens samen gedaan. Maar hoe maken muzikaal leider Enrico Delamboy en zangeres Maartje Rammeloo *Die Dreigroschenoper* helemaal van zichzelf? 'Er zijn weinig conventies waar je je aan moet houden; dat is heel verfrissend, maar ook uitdagend.' Een gesprek tussen twee partners in *crime* over multitasken, connectie voelen en iets geheel eigens maken.

Enrico, Die Dreigroschenoper is vanwege de combinatie van muziekstijlen moeilijk in een hokje te plaatsen. Hoe zou jij dit werk omschrijven?

Enrico: 'Als een *pastiche de plaisir*! Het is inderdaad een mengelmoes; er zit klassiek in, *Sprechgesang*, show- en musical-elementen... Juist die uitwisseling van stijlen vind ik heerlijk. Ik hou van het samenbrengen van een breed scala aan stijlen in één werk. *Die Dreigroschenoper* laat veel mogelijkheden open voor interpretatie en er zijn weinig klassieke conventies waar je je aan moet houden. Dat is heel verfrissend. We moeten zelf uitvinden hoe we dit werk aanpakken. Maar hoe eenvoudig en simpel *Die*

Dreigroschenoper mag klinken, het stuk vergt ontzettend veel stijlkenis, concentratie en kunde. Niet in de laatste plaats omdat ik de zangers in deze productie in mijn rug heb.'

Maartje: 'We zijn gewend dat het orkest onder het toneel in de orkestbak zit. In die opstelling hebben de spelers vaak rechtstreeks oogcontact met de dirigent. Omdat het orkest en de dirigent nu achter op het toneel staan, moeten we Enrico's slag op de monitor volgen en een soort energietisch lijntje zien te creëren... Zo zie je maar weer wat voor een bizar multitask-vak opera is; we moeten onze tekst onthouden, handelingen uitvoeren, kleding en attributen managen, vocaal technisch bezig zijn en ook nog instinctief samenzijn met alle mensen om ons heen.'

Maartje, dit is ook jouw eerste Dreigroschenoper, hoe bevalt deze Weill je?

Maartje: 'Ik merk dat deze opera en de rol van Polly Peachum veel meer van mijn hoofd vragen dan ik gewend ben. Ik hou ervan om emotioneel helemaal in een rol te kruipen en in mijn gevoel te zingen en te spelen. [lachend] En dat is nu precies wat Brecht níet wil, dat je een connectie voelt met je personage! Het

publiek moet namelijk ook niet te veel voelen, maar nadenken. Maar ik vind het helemaal te gek om me de rol vocaal eigen te maken. Om alle techniekjes die ik in mijn rugzak heb tot één organisch geheel te maken, dat past bij de stijl en het karakter van het werk.'

'GELUKKIG HOU IK
ERVAN MEZELF UIT TE
DAGEN.'

MAARTJE RAMMELOO

Enrico: 'Mag ik vertellen wat je me schreef?'

Maartje: 'Nou vooruit.'

Enrico: 'Ze stuurde mij voor aanvang van de repetities een berichtje met een oefenopname: is dit ongeveer de richting? Ik zei: het is prachtig, maar soms nog veel te mooi.'

Maartje: 'Terwijl ik dacht: dit is helemaal uit mijn comfortzone, maar ik zit op de goede weg; grof, met veel focus op de tekst en niet zozeer op klankschoonheid!'

Enrico: 'Klassiek geschoolde zangers zijn zó getraind in alles mooi afwerken, polijsten, de connectie voelen. Terwijl, in deze opera ben je naast je rol een reflectief element, dat de rauwheid moet laten zien en horen: goed-gecoördineerd ongepolijst zeg maar. Ik vind dat een leuke uitdaging! Hoe onmogelijker iets lijkt, hoe leuker ik het vind... Maar, Maartje, wij kunnen altijd eerlijk tegen elkaar zijn, toch; dus je vond het niet erg dat ik dat zei?'

Maartje: 'Nee, zeker niet! We werken al zo lang samen, ik

vind het fijn om dit te kunnen bespreken. Wel vind ik het nog best spannend dat in de hoofden van veel toeschouwers vastligt hoe Weill moet klinken. Daarom vraag ik me nog af: hoe kan ik het karakter voor me winnen, hoe maak ik dit van mezelf?'

Enrico: 'Die Dreigroschenoper klinkt in iedere productie echt anders. Ook wij zijn verplicht om - met groot respect voor het origineel - onze eigen versie te maken. Ik verlang geen Lotte Lenya-sound van jou of de andere zangers, dat zou niet kloppen.'

Maartje: 'Gelukkig hou ik ervan om mijn tanden ergens in te zetten en mezelf uit te dagen!'

Met welke mindset moet het publiek aan de voorstelling van Die Dreigroschenoper beginnen?

Maartje: 'Zo blanco mogelijk!'

Enrico: 'Hersenen meenemen en je oren!'

Maartje: 'En alles wat je weet van Weill en Brecht thuislaten.'

Enrico: 'Je gaat een stuk zien over het duistere van de mensheid...'

Maartje: 'Dit werk mag daarom echt wel even doorsudderen na afloop. Brecht zegt ook dat het publiek niet moet voelen, maar veranderd de deur uit moet gaan. Dus hoe onbevangener je erin gaat, hoe meer je deze voorstelling op je in kan laten werken.'

Read this
interview in English:

CONFRONTATIE ÉN AMUSEMENT

Interview met Ludo Costongs en Joep Hupperetz

Kyra Bertram

Dramaturgie. Wat houdt het in, wat doen dramaturgen en welke rol spelen zij in *Die Dreigroschenoper*? Toneelgroep Maastricht-dramaturg Ludo Costongs en Opera Zuid-dramaturg Joep Hupperetz werken samen aan dit iconische werk van Brecht en Weill. Een gesprek over hun vak, episch theater en scherpe maatschappijkritiek verpakt in lekkere jazzy muziek.

*Wat houdt dramaturgie precies in en wat is jullie rol bij *Die Dreigroschenoper*?*

Joep: 'Een dramaturg doet onderzoek naar de achtergrond van het te spelen stuk. Daarna is de dramaturg eigenlijk een eerste toeschouwer.'

Ludo: 'Exact, een dramaturg kijkt of de handeling klopt bij de tekst, of helder is wat we zien en of dat overeenkomt met wat de regisseur wil overbrengen. We checken of de gedachtegang die de acteur uitspeelt logisch en goed te begrijpen is voor het publiek. Daarnaast heb ik mij beziggehouden met het vertalen en inkorten van *Die Dreigroschenoper*.'

Joep: 'In de oorspronkelijke *Dreigroschenoper* waren de rollen geschreven voor acteurs en slechts één klassieke zanger. Wij hebben dat omgedraaid: onze voorstelling wordt gespeeld door één acteur die ook kan zingen en

verder operazangers. Daardoor kunnen wij alle muziekstukken uitvoeren, inclusief de delen die destijds werden geschrapt omdat de acteurs ze zang-technisch niet aankonden. Onze versie heeft hierdoor dus méér (originele!) muziek dan de 'standaard' uitgevoerde *Dreigroschenoper*.'

*Wat wilden Brecht en Weill overbrengen met *Die Dreigroschenoper*?*

Ludo: 'Brecht maakte samen met Elisabeth Hauptmann een bewerking van *The Beggar's Opera* van John Gay uit 1728. In zijn nieuwe versie zette hij het leven van bedelaars centraal. Daarmee wilde hij in 1928 aandacht vragen voor een belangrijk sociaal thema: de omgang van de samenleving met de slachtoffers van de industrialisatie en de Eerste Wereldoorlog. Brecht en Weill wilden dat het publiek kritisch keek naar de slechte kanten van het kapitalisme. De boodschap werd alleen niet door iedereen opgepikt zoals ze hadden gehoopt.'

Joep: 'Inderdaad, *Die Dreigroschenoper* werd goed ontvangen, maar niet per se vanwege de maatschappijkritiek. De muziekstukken werden bijvoorbeeld heel populair als popsongs en jazzhits... Terwijl Brecht en Weill juist hadden gedacht

dat de combinatie van heftige, kritische teksten - de *Moritat* van Mackie Messer is een aanklacht tegen onopgeloste moorden en misdaden! - met vrolijke, dansbare klanken, vervreemdend zou werken voor het publiek.'

'HET WRINGT AAN
ALLE KANTEN.'

JOEP HUPPERETZ

Wat is de bedoeling van die vervreemding?

Joep: 'Mensen moeten afstand voelen tot wat er op het toneel gebeurt, ze mogen vooral niet meegesleept worden, zoals in de Romantische opera. Dat noemde Brecht *episch theater*. Hij vond opera een uitstekende vorm om episch theater te maken, want zodra iemand begint te zingen, staat dat per definitie v r van de realiteit. Niemand staat tenslotte in het dagelijks leven zingend te ruziën.'

Ludo: 'Het vervreemdingseffect is een techniek om het publiek bewust te maken van het feit dat het naar theater kijkt, met als doel dat toeschouwers worden uitgedaagd te reflecteren op hun eigen situatie of wereld. Dat effect creëer je bijvoorbeeld door een plotse verandering van licht, of doordat de zangers zich rechtstreeks tot het publiek richten. Door die stijlbreuk - die vervreemding - komt het personage of de actie opeens in een ander daglicht te staan. Zo dwingen Brecht en Weill de mensen in de zaal om na te

denken over de situatie.'

Joep: 'In onze voorstelling versterkt de boventiteling dat effect. Zeker bij de gezongen nummers klinkt de muziek licht en ritmisch, maar voegt het lezen van de tekst in je eigen taal er een andere lading aan toe, een extra directheid. De boodschap komt hierdoor harder aan.'

Waarom n  een opvoering van Die Dreigroschenoper?

Ludo: 'We hebben de laatste jaren het hyperkapitalistische denken alle ruimte gegeven. Daardoor groeit de onvrede in de samenleving. *Die Dreigroschenoper* laat op een eenvoudige, maar scherpe manier zien wat er gebeurt als je dat denken tot het uiterste doorvoert; dat het dan helemaal niet vreemd is dat er onrust ontstaat. Het stuk geeft geen oplossing, maar het zet wel aan tot nadenken. Brecht geloofde dat de samenleving maakbaar is: we hebben haar zelf gemaakt tot wat ze nu is, dus kunnen we haar ook weer bijsturen. Zie het, herken het... doe er iets aan!'

Joep: 'En op welke klanken kun je dat beter doen dan op de jazzy, cabaretse muziek van Weill? Die tegenstelling, dat spanningsveld tussen confrontatie en amusement, d t is de crux van *Die Dreigroschenoper*: het wringt aan alle kanten.'

Read this
interview in English:

CAST & CREATIVES

Maarten Heijmans
Macheath
Acteur-zanger

Michael Wilmering
Macheath
Bariton

Maartje Rammeloo
Polly Peachum
Sopraan

Huub Claessens
Jonathan Jeremiah Peachum
Bas-bariton

Lien Haegeman
Celia Peachum
Mezzosopraan

Marcel van Dieren
Tiger Brown
Bariton

De biografieën van cast & creatives zijn te lezen op operazuid.nl/die-dreigroschenoper-biografieen of scan de QR code.

Nikki Treurniet

Lucy Brown
Sopraan

Lucie van Ree

Die Spelunken-Jenny
Mezzosopraan

Kiki Géron

Ein Moritatensänger
Mezzosopraan

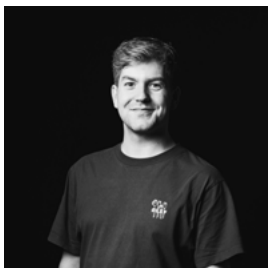
Jacques de Faber

Hakenfingerjakob
Tenor

Pim van Drunen

Filch
Tenor

Tim Stoter

Münzmatthias
Tenor

Biographies of cast & creatives can be read at
operazuid.nl/en/die-dreigroschenoper-biographies
or scan this QR code.

CAST & CREATIVES

Tabea Tatan
Lucy Brown (understudy)
Sopraan

Enrico Delamboye
Muzikale leiding

Servé Hermans
Regie

Amber Vandenhoeck
Decorontwerp

Lobke Houkes
Kostuumontwerp

Uri Rapaport
Lichtontwerp

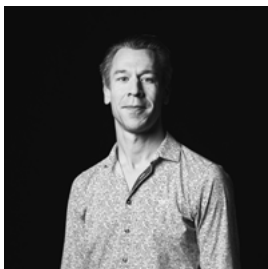
De biografieën van cast & creatives zijn te lezen op
operazuid.nl/die-dreigroschenoper-biografieen of
scan de QR code.

Joep Hupperetz

Dramaturgie

Ludo Costongs

Dramaturgie & vertaling
dialogen

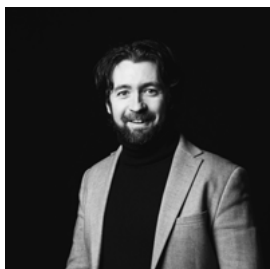
Martin Michel

Choreografie & beweging

Pilo Pilkes

Kap & grime ontwerp

Lochlan Brown

Assistent muzikale leiding &
koorleiding

Biographies of cast & creatives can be read at
operazuid.nl/en/die-dreigroschenoper-biographies
or scan this QR code.

Opera Zuid is trots op de medewerking van de Kurt Weill Foundation, Inc. bij de totstandkoming van deze opera. De Foundation promoot en beschermt de nalatenschap van Kurt Weill en Lotte Lenya door ondersteuning te bieden bij uitvoeringen en opnames en het beschikbaar stellen van studiebeurzen. Daarnaast wil de Foundation begrip stimuleren voor het werk en leven van Weill en Lenya binnen diverse culturele contexten. Hiervoor initieert en beheert de Foundation het Weill-Lenya Research Center, de Grant and Collaborative Performance Initiative Program, de Lotte Lenya Competition, de Kurt Weill/Julius Rudel Conducting Fellowship en de Kurt Weill Prize voor wetenschap in muziektheater. Verder publiceert de Foundation de Kurt Weill Edition en de Kurt Weill Newsletter. Voortbouwend op de nalatenschap van zowel Weill als Lenya koestert de Foundation talent, met name als het gaat om creatie, uitvoering en bestudering van muziektheater in al zijn verschillende verschijningsvormen en media. Sinds 2012 beheert de Kurt Weill Foundation ook de muzikale en literaire nalatenschap van componist Marc Blitzstein.

www.kwf.org

'NUR KÜNSTLER ERSCHÜTTEAN HEUTE NOCH DAS HERZ'

- Bertolt Brecht

Talentontwikkeling en het bieden van kansen aan jonge professionals is één van de topprioriteiten van Opera Zuid.

Jonge talenten krijgen bij Opera Zuid volop kansen om zich te ontplooiën; omgekeerd bieden zij ons nieuwe perspectieven en manieren van werken. Toptalenten staan bij Opera Zuid daarom altijd samen met gevestigde namen op het toneel. Steun van Vrienden, schenkers, bedrijven, fondsen en subsidiënten is cruciaal hiervoor. Alleen samen kunnen wij innovatieve, avontuurlijke en excellente opera blijven maken, voor iedereen.

Wilt u Opera Zuid steunen?

Word dan Vriend en profiteer van gratis rondleidingen, de Vrienden nieuwsbrief en korting op een aantal voorstellingen van Opera Zuid.

Alle informatie en voorwaarden kunt u vinden op **operazuid.nl/vrienden** of stuur een e-mail naar **vrienden@operazuid.nl**. t.a.v. Anouk van den Driest.

Heeft u interesse om Opera Zuid te sponsoren? Stuur een e-mail naar **jurjen@operazuid.nl** t.a.v. Jurjen Toepoel voor de mogelijkheden.

Schenkt u liever **eenmalig?**
Scan de QR-code
en bepaal zelf de hoogte
van het bedrag.

L'ÉTOILE

EMMANUEL CHABRIER

TOURNEE:
15 MEI > 18 JUNI '26

Reserveer nu alvast uw kaarten: operazuid.nl

Winactie! Scan de QR code, vul onze enquête in
en maak kans op twee gratis tickets voor
L'Étoile in een theater naar keuze.

PRODUCTIETEAM

Productieleiding

Anna Trentelman

Voorstellingsleiding

Arlette Schriek, Joseph Lenehan

Repetitor

Laura Bos

Geluidsontwerp

Peter Vincent

Tourmanagement

Suzy van der Wal

Avondregie

Roos Rol

Koormanagement

Chris Riteco

Koorsamenstelling

Jori Klomp

Technische voorbereiding

Sylvain Smeets, Mathijs Francot,
Mick Höfelmann, Nathalie Smeets

Voorstellingstechniek

Mathijs Francot, Paul Francot, Paul
Hendrix, Kevin Liedekerken

Belichting

MartinJan Gaasbeek

Kap & grime

Pilo Pilkes, Roxane Zandijk, Lynn
Zeetsen, Daisy van Tienderen, Anouk
Kop (stagiair), Suze Egberts (stagiair)

Kleders

Michelle Cornelissen,
Marina Mínguez Carrasco

Pers

Tia Schutrups

Social media

Anna Trombetta

Foto, video & geluid

Bjorn Frins, Joost Milde, Hans
Hijmering, Roel Snellebrand

Boventiteling

Joep Hupperetz, Ludo Costongs,
Cédric Rath

Stagiair decor

Jonna Mulder

Catering

Dassen Cuisine

KOOR

Sopranen

Els Bongers, Sophie Collin,
Anouk van Duifhuizen, Hansje van
Welbergen

Alten

Ellen van Beek, Francisca Djacabi,
Anna Jussen, Florine Vogel

Tenoren

Pascal Franssen, Guus Smets,
Bram van Uum

Bassen

Rick van den Belt, Chris Riteco,
Mark Zielhorst

ORKEST

Cello

Gabriel Arias Luna

Contrabas

Lisa Blok

Fluit

Angela Stone

Klarinet

Roger Debougnoix, Roger Niese

Fagot

Willmer Torres Martinez

Trompet

Ramon Wolkenfelt, Niek Jacobs

Trombone

Sandor Hendriks

Slagwerk

Raymond Spons,
Frank Wardenier / Roel Meessen

Piano & celesta

Adelina Gansvind

Harmonium

Laura Bos

Saxofoon

Andreas van Zoelen, Christine Rall /
Nuno da Silva, Hannah Koob

Mandoline, banjo & gitaar

Marco Ludemann

Bandoneon

Jacqueline Edeling

TEAM OPERA ZUID

Artistiek & algemeen directeur

Waut Koeken

Zakelijk manager

Jurjen Toepoel

Bedrijfsvoering & financiën

Ton Coenen

Bestuursassistent & relatiebeheer

Anouk van den Driest

Dramaturg & artistiek assistent

Joep Hupperetz

Productie

Anna Trentelman, Kyra Bertram
(community opera)

Techniek

Sylvain Smeets (hoofd), Nathalie
Smeets (artistiek-technische voor-
bereiding), Mick Höfelmann, Amad
Jassem (ondersteuning)

Marketing & communicatie

Fanny Bartels (coördinator),
Kyra Bertram

Educatie

Lobke Houkes (coördinator en
programmamaker)

Kostuumatelier

Leo van den Boorn (hoofd), Ben
van Buuren (assistent hoofd), John
Meertens, Michelle Cornelissen,
Marina Mínguez Carrasco

Facilitair

Sophie Scarrott

Financiën

Clement van Gerwen

Vrijwilligers

Arukhan Bektassova, Joan Ensink,
Enna Guthschmidt, Marga Henssen,
Ankie Hersbach, Lian Heuts, Patrick
Jacob, Dianne van der Maas, Nijlati
Nizamiding, Suzanne Scheeren,
Giovanna Coenen-Soro (coördinatie
Nathalie Smeets)

RAAD VAN TOEZICHT

Voorzitter

Truze Lodder

Vicevoorzitter

Barry Braeken

Raadsleden

Godelieve Stratermans
Elly Blanksma-van den Heuvel
Peter Tra
Saskia Goetgeluk
Martijn Kagenaar

Ere-voorzitter

Henk Kivits

COLOFON

Eindredactie

Team Opera Zuid

Redactie

Kyra Bertram, Karin Theunissen

Fotografie

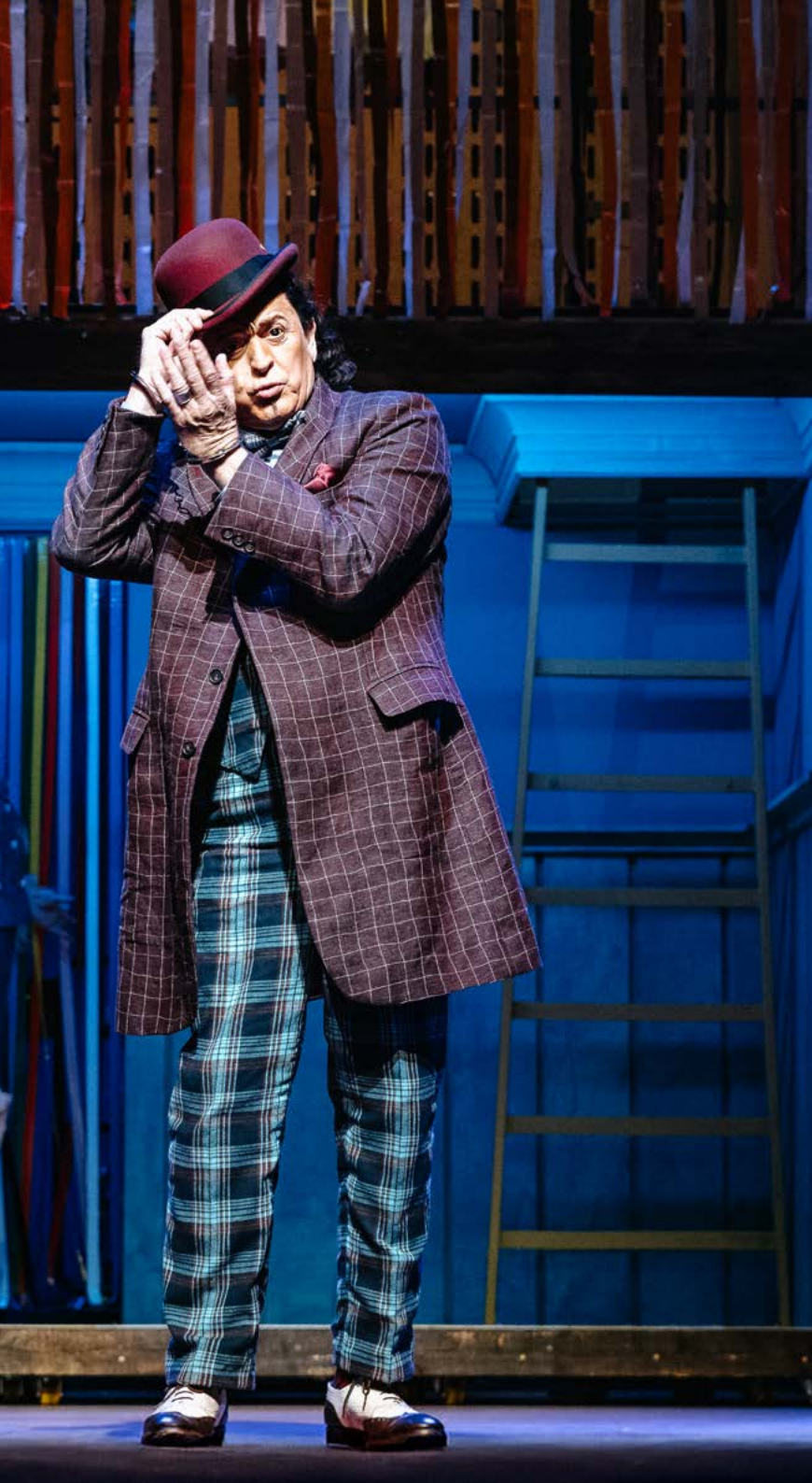
Bjorn Frins

Vormgeving

Chris Lemmens - Kloroform

*De foto's van de voorstelling in dit
boekje zijn gemaakt tijdens
repetities.*

WE ZIJN OOK GRAAG UW IT-PARTNER

Of je nu de regie hebt over de IT-omgeving binnen een bedrijf of over de organisatie van prachtige opera's, het resultaat moet altijd de verwachtingen overtreffen.

Simac is actief op de terreinen
ICT-infrastructuren, ICT-applicaties en
Industriële Elektronica & Automatisering

Simac Techniek NV
E: info@simac.com
T: +31(0)40 258 29 44

SIMAC.COM

Met dank aan subsidiënten, sponsors, Gulle Gevers en Vrienden van Opera Zuid:

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

provincie limburg

Provincie Noord-Brabant

Gemeente Maastricht

Die Dreigroschenoper wordt mede mogelijk gemaakt door Provincie Limburg, Provincie Noord-Brabant, Gemeente Maastricht, André en Marjorie Rieu, Kurt Weill Foundation for Music, VSBfonds, het Cultuurfonds, de Gubbels-Huijnen Foundation en Stichting Kanunnik Salden/Nieuwenhof. Dank aan stichting Vrienden van Philzuid.

operazuid.nl